

RZECZPOSPOLITA
POLSKA

Urząd Patentowy
Rzeczypospolitej Polskiej

(12) **OPIS PATENTOWY** (19) **PL** (11) **225237**

(13) **B1**

(21) Numer zgłoszenia: **403293**

(51) Int.Cl.
G01L 5/28 (2006.01)

(22) Data zgłoszenia: **25.03.2013**

---

(54) **Przyrząd do pomiaru siły nacisku wstawki klocka hamulcowego
zwłaszcza na koło kolejowe**

---

(43) Zgłoszenie ogłoszono:
29.09.2014 BUP 20/14

(45) O udzieleniu patentu ogłoszono:
31.03.2017 WUP 03/17

(73) Uprawniony z patentu:
POLITECHNIKA ŚLĄSKA, Gliwice, PL

(72) Twórca(y) wynalazku:
MAREK SITARZ, Gliwice, PL
ADAM MAŃKA, Mikołów, PL
ANDRZEJ HEŁKA, Pszczyna, PL

(74) Pełnomocnik:
rzec. pat. Katarzyna Borkowy

PL 225237 B1

Opis wynalazku

Przedmiotem wynalazku jest przyrząd do pomiaru siły nacisku wstawki klocka hamulcowego zwłaszcza na koło kolejowe, zwany dalej wstawką pomiarową.

Aktualnie znany jest przyrząd do pomiaru siły w układzie koło kolejowe – obsada układu hamulcowego. Do przeprowadzenia pomiaru należy zdemontować w badanym układzie zarówno wstawkę hamulcową jak i obsadę ze sworzniem i jarzmami i zastąpić je układem pomiarowym składającym się ze wstawki hamulcowej i obsady w której zawarto czujnik pomiarowy. Rozwiązanie to wymaga posiadania wielu odmian obsad hamulcowych odpowiednich do danego układu hamulcowego oraz charakteryzuje się większym nakładem pracy i masą urządzenia oraz koniecznością uwzględnienia geometrii układu tj. składowych sił wynikających z przesunięcia kąтового czujnika i powierzchni styku wstawki hamulcowej z kołem kolejowym.

Przyrząd do pomiaru siły nacisku wstawki klocka hamulcowego zwłaszcza na koło kolejowe charakteryzuje się tym, że stanowi wymienną wstawkę pomiarową składającą się z elementu konstrukcyjnego do mocowania w obsadzie hamulcowej, czujnika siły oraz elementu konstrukcyjnego naciskającego na powierzchnię toczną koła kolejowego, przy czym czujnik siły umieszczony jest pomiędzy elementem konstrukcyjnym do mocowania w obsadzie hamulcowej a elementem konstrukcyjnym naciskającym na powierzchnię toczną koła kolejowego.

Wstawkę pomiarową umieszcza się w miejscu wstawki klocka hamulcowego pojazdu szynowego. Czujnikiem siły jest tensometryczny czujnik siły.

Wstawka pomiarowa połączona jest poprzez przetwornik A/C z komputerem.

Rozwiązanie według wynalazku umożliwia prowadzenie pomiaru siły z jaką wstawka klocka hamulcowego działa na powierzchnię toczną koła kolejowego. Wstawka pomiarowa składa się zasadniczo z czujnika do pomiaru siły oraz elementu konstrukcyjnego umożliwiającego przeniesienie obciążeń mechanicznych z obsady układu hamulcowego na koło kolejowe poprzez wspomniany czujnik pomiarowy.

Przyrząd według wynalazku pozwala na bezpośredni pomiar sił normalnych występujących w układzie KKH (koło kolejowe – klocek hamulcowy) poprzez czasowe zastąpienie wstawki klocka hamulcowego pojazdu szynowego wstawką pomiarową. Ponadto wykorzystanie do pomiaru siły w układzie KKH przedmiotowej wstawki pomiarowej nie wymaga demontowania pozostałych elementów układu hamulcowego w tym w szczególności obsady hamulca. Charakterystyczne dla wstawki pomiarowej jest wykorzystanie czujnika siły zabudowanego w element konstrukcyjny, który pozwala na zastąpienie wstawek hamulcowych wstawką pomiarową z zachowaniem analogicznych warunków podparcia i obciążeń jak w przypadku zwykłej wstawki hamulcowej.

Przedmiotowa wstawka według wynalazku umożliwia:

- prowadzenie kontroli i diagnostyki stanu technicznego układów hamulcowych pojazdów szynowych w tym regulacji zaworów rozrządzących;
- sprawdzenie poprawności wykonania procesów utrzymania, naprawy, regeneracji oraz produkcji układów hamulcowych poprzez pomiar rzeczywistej wartości siły nacisku wstawki na koło;
- badania charakterystyk dynamicznych siły nacisku wstawek hamulcowych i symulacje działania układu hamulcowego w różnych warunkach obciążeń eksploatacyjnych;
- sprawdzenie stanu technicznego układu hamulcowego bezpośrednio po wystąpieniu zdarzenia w transporcie szynowym.

Przedmiot wynalazku objaśniono w przykładzie wykonania na rysunku na którym Fig. 1A przedstawia widok układu koło kolejowe – wstawki klocków hamulcowych. Fig. 1B przedstawia widok na obsadę hamulcową ze wstawkami, Fig. 1C przedstawia widok na obsadę z zamontowanym przyrządem pomiarowym, a Fig. 2 przedstawia zamontowanie przyrządu pomiarowego.

Przyrząd stanowi wymienną wstawkę pomiarową składającą się z elementu konstrukcyjnego do mocowania w obsadzie hamulcowej (1), czujnika siły (2) oraz elementu konstrukcyjnego naciskającego na powierzchnię toczną koła kolejowego (3), przy czym czujnik siły (2) umieszczony jest pomiędzy elementem konstrukcyjnym do mocowania w obsadzie hamulcowej (1) a elementem konstrukcyjnym naciskającym na powierzchnię toczną koła kolejowego (3).

Wstawkę pomiarową umieszcza się w miejscu wstawki klocka hamulcowego pojazdu szynowego. Czujnikiem siły (2) jest tensometryczny czujnik siły.

Wstawka pomiarowa połączona jest poprzez przetwornik A/C z komputerem.

Obecną realizację wstawki pomiarowej oparto na połączeniu: układu mocowania typowej wstawki hamulcowej do obsady z tensometrycznym czujnikiem siły, wzmacniaczem pomiarowym, szesnasto bitowym przetwornikiem analogowo cyfrowym oraz autorskim oprogramowaniem, pozwalającym na transmisję pomiędzy układem pomiarowym a komputerem, rejestrację, wizualizację oraz analizę danych pomiarowych.

Zastrzeżenia patentowe

1. Przyrząd do pomiaru siły nacisku wstawki klocka hamulcowego zwłaszcza na koło kolejowe, **znamienny tym**, że stanowi wymienną wstawkę pomiarową składającą się z elementu konstrukcyjnego do mocowania w obsadzie hamulcowej (1), czujnika siły (2) oraz elementu konstrukcyjnego naciskającego na powierzchnię toczną koła kolejowego (3), przy czym czujnik siły (2) umieszczony jest pomiędzy elementem konstrukcyjnym do mocowania w obsadzie hamulcowej (1) a elementem konstrukcyjnym naciskającym na powierzchnię toczną koła kolejowego (3).

2. Przyrząd według zastrz. 1, **znamienny tym**, że wstawkę pomiarową umieszcza się w miejscu wstawki klocka hamulcowego pojazdu szynowego.

3. Przyrząd według zastrz. 1, **znamienny tym**, że czujnikiem siły (2) jest tensometryczny czujnik siły.

4. Przyrząd według zastrz. 1, **znamienny tym**, że wstawka pomiarowa połączona jest poprzez przetwornik A/C z komputerem.

Rysunki

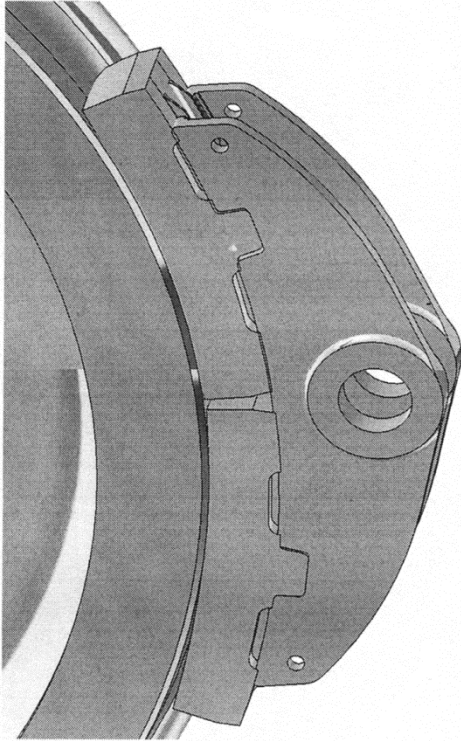

Fig. 1 A

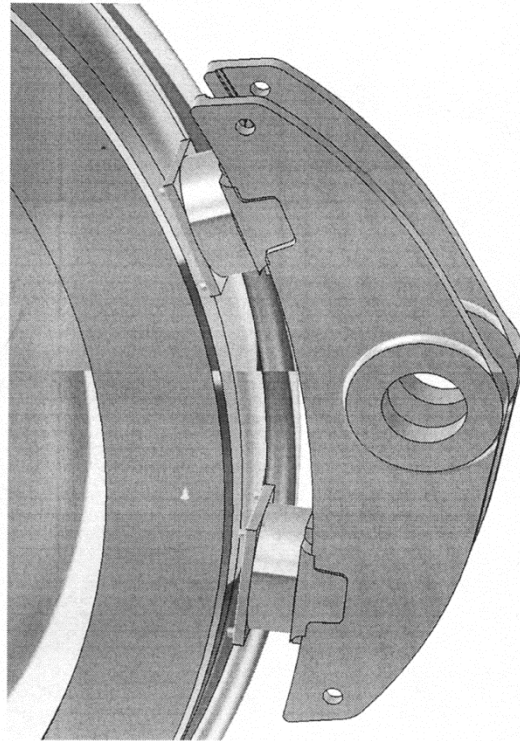

Fig. 1 B

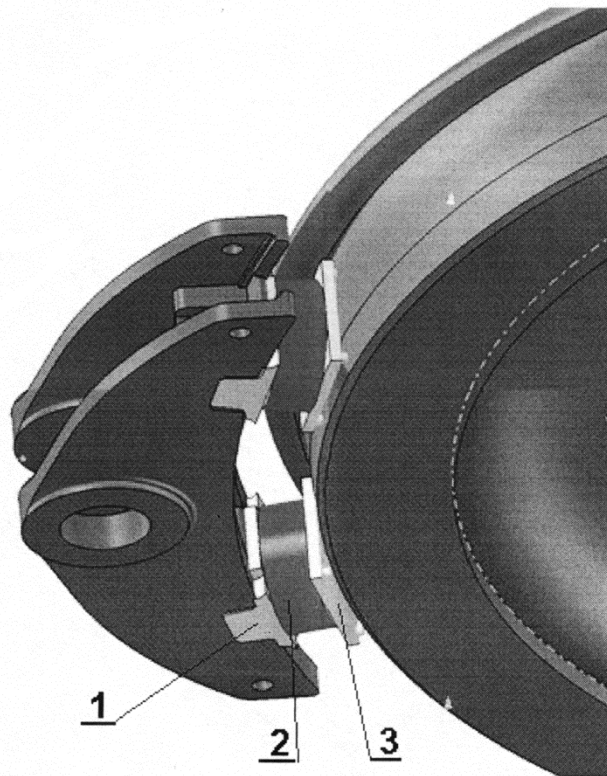
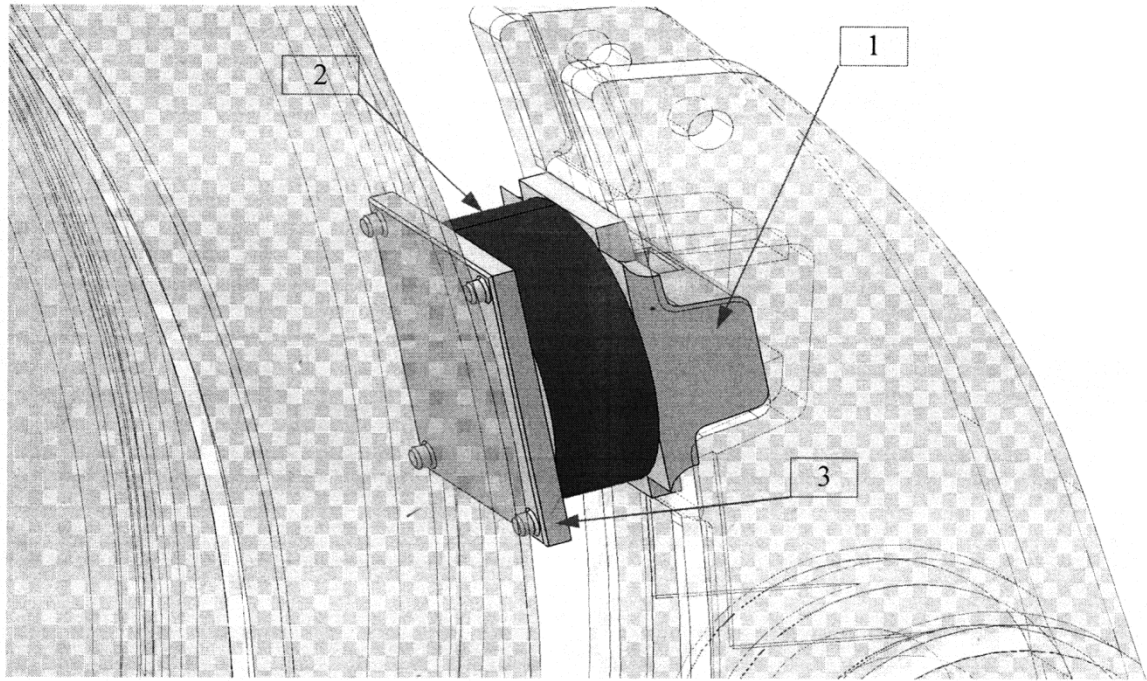

Fig. 1 C

Fig. 2

